

KAHTIAJAKAANTUMINEN PUOLAN SOSIALIDEMOKRATIASSA

Nykyinen kahtiajakaantuminen Puolan sosialidemokratiassa on tulos jo muutama vuosi sitten alkaneesta selkkauksesta. Jo puolueen VI edustajakokouksessa vuonna 1908 tuli esiin toisaalta Päähallinnon ja toisaalta Varsovan ja Dombrovskin piirin järjestöjen välillä niin kärkevä ristiriita, että edustajakokous hylkäsi ehdotuksen luottamuslauseen antamisesta Päähallinnolle. Selkkaus oli organisatorista laatua, mutta sillä oli suuri poliittinen merkitys. Paikallisjärjestöt vaativat, että niille annettaisiin mahdollisuus vaikuttaa puolueen poliittiseen asenteeseen, ne vaativat, että järjestöissä käsiteltäisiin laajasti puolueen jokainen askel.

Päähallinto jäi kuitenkin samojen henkilöiden käsiin. Ja Päähallinnon enemmistö, johtajanaan kuulu Tyszka, ei muuttanut taktiikkaansa, vaan käytti hyväkseen puolueen heikkenemistä, palamisia ja vastavallankumouksen olosuhteita. VSDTP:ssä Tyszka isännöi ja punoi juonia Puolan ja Liettuan sosialidemokratian nimessä tiedustelematta lainkaan viimeksi mainitun tahtoa. Puolueen politiikassa alkoi periaatteettomuuden ja horjunnan kausi, esimerkiksi ammattiliittokysymyksessä, kysymyksessä suhtautumisesta Puolan sosialistiseen puolueeseen (PPS), kysymyksessä Puolan sosialidemokratian taktiikasta VSDTP:n sisällä. Tovereilta, jotka paljastivat Päähallinnon politiikassa esiintyviä ristiriitoja ja vaativat johdonmukaisen periaatteellisen linjan noudattamista, Päähallinto tukki suun eikä sallinut väitteilyä lehdistössä ja, mikä on vieläkin pahempaa, *alituisesti* lupaili aloittaa väittelyn „lähiaikoina” ja sitten yhdellä kertaa julkaista myös toverien vastalauseet tätä taktiikkaa vastaan. Tyszkan vastustajat itse Päähallinnossa, kaikki

vanhat, koko puolueen hyvin tuntemat työntekijät syrjäytettiin yksitellen. Eräs heistä kieltäytyi jo VI edustajakokouksessa uudelleenvalinnasta selittäen, että Tyszkan kanssa on mahdotonta työskennellä; toinen syrjäytettiin vuonna 1909, kolmas kieltäytyi osallistumasta Päähallintoon vuonna 1911.

Mutta sitä mukaa kuin liike vuoden 1911 alusta alkaen kasvoi ja elpyi, alkoi tyytymättömyyttä ilmetä paikkakunnillakin. „Kapinan” johtoon tuli Varsovan järjestö, huomattavin ja voimakkain ja — mikä tärkeintä — vallankumouksellisessa mielessä järkkymättömin järjestö, joka vuodesta 1905 lähtien aina tähän päivään saakka on ollut Puolan sosialidemokratian vasempana siipenä.

Päähallinto tietenkin tuli levottomaksi ja valmistautui „tekemään lopun” siitä. Merkinä hyökkäykseen oli joulukuussa 1911 pidetty Varsovan piirienvälinen konferenssi. Tämä konferenssi rohkeni vaatia voimakkaampaa edustustoa „piirikunnalle” lähimmässä puoluekonferenssissa, t.s. vaati siten — mikä jumalaton ajatus — Päähallinnon vaikutuksen heikentämistä konferenssissa. Mutta ei sekään vielä mitään: samanlaisen päätöksen teki myös Lodzin konferenssi. Varsova menetteli rikollisemmin: se osoitti, ettei se vaadi sitä turhanpäiten, vaan *poliittisessa tarkoituksessa*. Se hyväksyi muutamia Tyszkalle epämieluisia poliittisia päätöslausemia: lausui muun muassa tyytymättömyytensä sen johdosta, että Päähallinto ei esittänyt sille toimintaselostustaan, vaati, että Päähallinto selostaisi puolueelle toimintaansa VSDTP:ssä ja ettei se tekisi „Venäjän”-politiikkaansa salassa Puolan työläisiltä j.n.e.

Alkoi avoin taistelu. Tyszka sinkautti useita „kiertokirjeitä” ja „selityksiä”. Hän „selitti”, että 1) Varsovan järjestö on polkenut jalkoihinsa puolueen säännöt ja pannut alulle kahtiajakaantumisen; 2) että sen päätöslausemat ovat boikotismin, otzovismin ja anarkismin ilmausta; 3) ettei sillä ole mitään aatteellisia erimielisyyksiä Päähallinnon kanssa, joten siis kahtiajakaantuminen on kokonaan vailla poliittista perustaa; 4) että Varsovan järjestöä ei ole olemassa, että konferenssi oli näennäinen, ja siis mitään kahtiajakoa ei ole eikä ole ollut; 5) että Varsovan järjestö ei ole kyennyt julkaisemaan itsenäisesti yhtään lentolehtistä jättäen koko kirjallisen työn Päähallinnon niskoille; että se on hankkinut laittomasti kahtiajakaantu-

mista palvelevan oman teknillisen kalustonsa ja julkaisee omia lentolehtisiään. Hän niin ikään luonnehti persoonallisesti, perheasioita myöten, paria varsovalaista sivistyneistöön kuuluvaa verholia * ja selitti, että he ovat aiheuttaneet kahtiajakaantumisen, mutta eivät ole toimineet eivätkä toimi järjestössä.

Vihdoin nähtyään Varsovan järjestön pysyvän kannasaan Tyszka päätti käyttää... „sankarillisia” keinoja. Hän päätti kutsua koolle *näennäisen* konferenssin ja olla laske-matta sinne oppositiota — s.o. piirikunnassa toimivien toverien valtavaa enemmistöä. Siinä tarkoituksessa Tyszka julisti järjestöistä voimakkaimman — Varsovan järjestön — „hajotetuksi”, ja parista kolmesta Tyszkan asiamiehestä perustettiin erillinen kahtiajakoa palveleva „Varsovan järjestö”.

Mutta kuohuttavinta asiassa on se „perustelu”, jota käyttäen Tyszka „hajotti” Varsovan järjestön. Tyszka ilmoitti, että tämä häntä tottelematon järjestö on vain poliisiprovo-kaation välikappale. Tyszka ei ole kuitenkaan esittänyt vielä yhtään edes vähänkään vakavaa tosiseikkaa, joka osoittaisi sen todeksi. Hän ei ole julkaissut *yhtään nimeä*, ei ainoakaan epäilyksenalaisen henkilön nimeä. Enemmänkin: turvatakseen itselleen perääntymistien Tyszka kirjoitti Kansainväliselle toimistolle lähettämässään ilmoituksessa pelkurimaisesti, että Varsovaan, *samoin kuin jokaiseen* nykyoloissa toimivaan järjestöön, saattoi hyvin helposti pesiä provokaatio.

Tyszka katsoi kuitenkin parhaaksi „hajottaa” Varsovan järjestön ja jopa julistaa sen VSDTP:n ulkopuolella olevaksi. Kuten lukija näkee, tuo ei ole enää puolueyhmiön välistä taistelua, vaan suorastaan jotain kriminaalirikollisuutta.

On selvää, että kiihkonsa vallassa Tyszka herätti tällä toimenpiteellä vielä kymmenen kertaa voimakkaamman suuttumuksen. Valiokunta, jonka Tyszka itse määräsi tutki-maan provokaatiota, esiintyi häntä vastaan. Vastaukseksi siihen Tyszka erotti puolueesta kolme vuosikautia toimi-nutta ja yleistä luottamusta nauttivaa puolueen jäsentä, Puolan sosialidemokratian toimihenkilöä. 44 vanhaa puolue-työntekijää julkaisi mitä jyrkimmän vastalauseen ketä

* — vehkeilijää. *Toim.*

tahansa vallankumousmiestä nöyryyttävää „Päähallinnon” menettelyä vastaan. Sekä piirikunnassa että ulkomailla vaaditaan „Päähallinnon” edesvastuuseen vetämistä. Varsovan järjestö ei tietenkään hajaantunut, kuten Tyszka olisi halunnut, vaan jatkaa toimintaansa, joka on muodostuneissa oloissa kovin vaikeata. Nimenomaan „oppositio” suoriutui loistavasti vaaleista Varsovan työväenkuuriassa. Sosialidemokraatit saivat vaaleissa ehdottoman enemmistön kaikkiin muihin puolueisiin verrattuna. 34:stä sosialidemokraattisesta valtuutetusta on 31 opposition kannattajia, 2 horjuvaa ja vain yksi Tyszkan kannattaja. Mutta sen sijaan provinssissa, missä „työtä” suorittavat Päähallinto ja sen kannattajat, on vaalikampanjassa *kaikki* kärsitty tappio.

Tyszkan menettelyn aiheuttama pikkumainen, sopimaton torailu varmaankin pian häipyä menneisyyteen ja periaatteelliset erimielisyydet hahmottuvat selvemmin. Konkreettisemmin tulee ilmi myös Puolan sosialidemokraattisten työläisten tahto liittyä tiukemmin organisatorisesti yhteen venäläisten toverien kanssa. Tyszkan menettely VSDTP:ssä saattoi Päähallinnon sellaiseen asemaan, että se on tykkäänään irtaantunut koko puolueen elämästä, ettei sillä ole ainoatakaan liittolaista VSDTP:ssä ja kumpikin puoli (likvidaatit ja antilikvidaatit) kohauttelee yhtäläillä olkapäitään Tyszkan ja hänen „Päähallintonsa” kummalliselle ja aatteettomalle „taktiikalle”.

Puolan sosialidemokratia elää raskasta aikaa. Mutta lopputulos on jo hahmottunut. Kaikki Puolan sosialidemokratian terveet ainekset liittyvät yhteen. Eikä ole enää kaukana se aika, jolloin Puolan sosialidemokratiasta tulee puoluekantaisten sosialidemokraattisten työläisten järjestö, työläisten, joilla on omat periaatteensa ja taktiikkansa, ja jolloin se ei enää ole leikkikaluna periaatteettoman vehkeilijän käsissä.

Pidämme tarpeellisena täydentää tiedotusta kahtiajakautumisesta Puolan sosialidemokratiassa eräillä tiedoilla „provokaatio”-syytöksen myöhemmistä vaiheista. Sen suhteen meille tiedotetaan seuraavaa:

Rosa Luxemburg (Puolan sosialidemokratiaa edustava Kansainvälisen sosialistisen toimiston jäsen) kirjoitti Kan-

sainväliselle sosialistiselle toimistolle paperin, että muka Varsovan komitea on kokoonpantu hajottajista ja että se on *ohranan käsissä*, sanoen samalla, että paperi ei ole tarkoitettu julkaistavaksi!

Mutta samanaikaisesti Tyszka *itse* julkaisi tuon inhottavan parjauksen Puolan sosialidemokraattisessa kirjallisuudessa!!

Saatuaan Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteeriltä Huysmansilta Tyszkan kirjelmän jäljennöksen Lenin lähetti tietysti Huysmansille kirjeen, että se on „mitä valapattoisin” kostotoimenpide, että puolueessa kaikki tuntevat Keskuskomitean entiset jäsenet Maleckyn ja Ganeckyn;— että itsensä Tyszkan määräämä tutkimusvaliokunta *ei ole havainnut* mitään provokaatiota; — että kun kirjoitetaan lehtiin provokaatiosta poliittisten vastustajain keskuudessa eikä mainita nimiä, niin se on mitä likaisin ja katalin tempu*.

Päähallinto vastasi pelkin soimauksin.

Pidettiin Baselin kongressi. *Kaikki* VSDTP:n edustajat, sekä likvidaattorit että latvialaiset, sekä vperjodilaiset että bundilaiset kuin myös trotskilaiset tunnustivat *yksimielisesti* Varsovan komitean edustajiston!

Molemmat Varsovan vaaleissa läpi menneet työväen valitsijamiehet olivat *Varsovan komitean kannattajia*, Tyszkaa ja kumpp. vastustavia sosialidemokraatteja.

Tyszkan perustaman rinnakkaisjärjestön näennäisyys on todistettu ilmeisesti. Rehellinen tie — provokaatiosyytöksen peruminen — ei ole Tyszkan ja hänen Päähallintonsa voimien mukaista.

Mutta parhaita ovat meikäläiset likvidaattorimme ja heidän Organisaatiokomiteansa, jotka pitävät „yhtenäisydestä”. „Lutsh”, joka on virallisesti *yhtynyt* elokuun konferenssiin, on *kaksi kertaa julkaissut* Tyszkan inhottavan valheen!!

Ensimmäisellä kerralla sen teki nimikirjainten taakse piiloutunut herra. Toisella kerralla — herra *Augustovski* ¹²⁰.

Onpa siinä urhoja! Levittäessään inhottavia juttuja piiloutuvat Päähallinnon selän taakse. Eihän meillä ole mitään tekemistä tämän asian kanssa, emme me ole

* Ks. tätä osaa, ss. 262—263. *Toim.*

vastuussa, emme me levitä inhottavia juttuja, me „vain” tiedotamme siitä *tosiasiasta*, että Päähallinnon nimissä *on julkaistu* (inhottavia juttuja)!!

Martov, Trotski, Lieber, latvialaiset ja kumpp. levittävät *anonymisti* sitä inhottavaa juttua, jonka Tyszka on laske-
nut liikkeelle, ja piiloutuvat Tyszkan selän taakse — tekevät
niin legaalisisessa lehdistössä, jossa ei voida esittää asia-
kirjoja!

„Sotsial-Demokrat” № 30,
tammikuun 12 (25) pnä 1913

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan
